

Prekinjeno sožitje?

V Ljubljani smo se navadili živeti tako, da nas nič ne moti, da imamo pod isto streho kulturo in telesno kulturo. Narodna galerija in TVD Partizan Narodni dom že od časov Franca Jožefa uživata gostoljubje iste hiše in so bili v tem sožitju uspešni. Tudi odnosi med obema so bili zelo tovariški. Tako je tudi danes, le da so pogoji za delo enim kot drugim slabi.

Narodna galerija ima veliko umetniških slik, ki so zaradi pomanjkanja prostorov skrite v kleti, namesto da bi bile razstavljene. Tudi večerni koncerti ne minevajo v miru in zbranosti, ker moti hrup iz telovadnice. Razlogov je še in dovolj tehtni so, saj po svoji pomembnosti segajo prek občinskih mej. Rekli bi, da so del kulture Slovencev, torej je jasno, da se s temi stvarmi ne smemo šaliti.

Na drugi strani pa je telesnokulturno društvo Partizan, ki letos praznuje 120-letnico ustanovitve, društvo, ki sodi v zgodovino športa in telesne kulture Slovencev, njihovi člani pa so ponesli ime Jugoslavije in Ljubljane po vsem svetu. Danes ima to društvo prek 2000 redno aktivnih članov, otreli so se ozkosti in zaprtosti vase, v svojem programu združujejo rekreacijske skupine v različnih športnih zvrsteh.

V telovadnici opravljajo pouk iz telesne vzgoje učenci iz Ekonomske srednje šole. Verjetno je prav prijateljsko sožitje uporabnikov stavbe krivo, da se problem vleče že več kot trideset let. Kaže, da so tisti, ki se pripravljajo in so napadalni, bolj uspešni v reševanju svojih problemov. Partizan je dal izdelati več kot 20 gradbenih načrtov za novo telovadnico, bilo je več javnih natečajev, vendar dlje od tega niso prišli. Vedno je manjkal tako imenovani »družbeni interes«, saj je jasno, da brez finančne pomoči širše družbe ne bo šlo. Partizan živi od pičlih dotacij telesnokulturne skupnosti in članarine svojih članov, če pridamo še sredstva športne stave, vidimo, da bi bilo morda dovolj za pripravo in začetek del, ne pa za

kritje celotne investicije. Danes, v stabilizaciji, je stvar še težja. V svojih obupnih poizkusih so telesnokulturni delavci obiskali mnogo vodilnih družbenopolitičnih ljudi, direktorjev bank itd., in povsod naleteli le na razumevanje. Tudi kadar je šlo za nov samoprisepek, je telesna kultura vedno, kljub nedvoumnim obljubam, izpadla. Ob dejstvu, da imamo le 0,16 m² telovadnic na občana (svojevrsen rekord, ki nam ni v ponos) in ob dejstvu, da je bil zadnji telesnokulturni objekt zgrajen leta 1927 (kopališče Ilirija), je bilo premalo razumevanja tistih, ki odločajo in planirajo objekte tudi za potrebe telesne kulture – in še prav posebej za TVD Partizan Narodni dom – nerazumljivo.

Pogodba o souporabi prostorov v stavbi Narodne galerije se bo iztekla leta 1985. Stroški vzdrževanja objekta pa so toliko narasli, da jih Narodna galerija več ne zmore. Tako so predlagali Partizanu najemno pogodbo, po kateri bi plačevali 691.560 din na leto najemnine.

Zaradi nove pogodbe se je stanje med obema sosedoma spremenilo. V Partizanu in Ekonomski srednji šoli je nastal preplah, ker ne vedo, kako priti do denarja za najemnino.

Telesnokulturni delavci so o problemu razpravljali na zadnji seji izvršnega odbora ZTKO in sklenili ponovno seznaniti vodilne občinske može. To so tudi storili in odšli s sestanka z obljubo, da bodo pomagali. Upamo, da bo rešitev omogočila delo enim kot drugih in da bo dolgoročno. Tako bi bili odstranjeni razlogi, ki bi utegnili prijateljsko sožitje prekiniti. B. Z.

PROMET NAŠ VSAKDANJI

Otroci v asfaltni džungli

Hokej na cesti, lovljenje in podobne otroške vragolije so izredno nevarne. Podatek, da je bilo na območju UNZ Ljubljana mesto zavojlo različnih iger na cesti ranjenih kar 47 otrok, vzbuja skrb. Nič manj skrb vzbujajoč ni podatek, da je bilo v Ljubljani v spremstvu odraslih ranjenih 18 otrok.

Očitno nekateri starši delajo usodne napake v prometu s tem, da v navzočnosti svojih malčkov prečkajo ceste, kjer to ni dovoljeno. Križišča prečkajo zunaj prehodov, ko vrh vsega na semaforu gori še rdeča luč. Takšne in podobne napake odraslih otroci posnemajo. Zato ni čudno, da prenekateri otrok, ko se sam znajde na cesti, ni več kos prometnemu vsakdanju in majhna napaka se zanj lahko konča usodno.

Zakonsko določilo, da se otroci do dvanajstega leta starosti ne smejo voziti na prednjem sedežu poleg voznika, odrasli bore malo upoštevajo. Tudi kolesarski promet otrok se je zadnje leto razbohotil. Kako so opremljena njihova kolesa, je vprašanje: imajo dobre zavore, odsevna telesa, luč? Pogoste miličniške kontrole so pokazale, da ne moremo biti najbolj zadovoljni. Na kolesa sedajo otroci, ki še niso opravili kolesarskega izpita.

Največ lahko store starši. Prvi so poklicani, še posebej zdaj, ko so zimске počitnice, da bolj skrbijo za vzgojo otrok in njihovo varnost v prometu. Z. H.

Na igrišču so otroci več ali manj varni. Vprašanje pa je, kako pridejo tja in od tam domov.

DEJAVNOST ZRVS

Delo približati mladim

Rezervni vojske starešine so na letni konferenci 3. februarja letos obravnavali delo v preteklem letu, finančno poročilo in program dela za v bodoče. Z obiskom na konferenci niso bili zadovoljni, zlasti, ker je v KS dovolj starešin, ki bi lahko sodelovali.

Iz poročila predsednika KK ZRVS Gradišče mag. Bc. Jana Čampe povzemamo, da je bila aktivnost organizacije dobra, da pa bi bili rezultati te aktivnosti mnogo boljši, če bi bilo članstvo kot celota aktivnejše. Od raznovrstnega dela bi omenili samo nekatere dejavnosti, ki jih je novi odbor izvedel. Organiziral je strokovno izpopolnjevanje rezervnih vojaških starešin, terensko-taktično vajo na področju Travne gore in Jelenovega žleba, pri kateri so sodelovali tudi učenci osnovne šole Majda Vrhovnik in Ekonomske srednje šole Boris Kidrič ter njihovi učitelji. Na strelišču so urili člane v večini streljanja, za mlajše pa organizirali strelišče z zračno puško. Izvajali so mentorstvo na šolah za potrebe SLO in CZ ter seznanjali mladino z zanimivostmi vojaškega poklica. Skupaj z osnovno šolo Majda Vrhovnik so pripravili proslavo JLA. V krajevni konferenci so evidentirali najaktivnejše člane ZRVS in jih predlagali za odlikovanja. Devet članov je prejelo odlikovanja, sedem priznanja.

Na konferenci so ugotovili, da vsa aktivnost leži na plečih nekaterih posameznikov, ter da se rezervne starešine iz naše KS premalo vključujejo v omenjene akcije. Zlasti je pomanjkljiva udeležba mlajših kadrov, zato so jim morali posvetiti več pozornosti. Sprejeli so predlog o ustanovitvi skupine mlajših vojaških starešin, ki naj bi oblikovala nove pobude v

izvajanju programa, da bo zanimiv za mlade. Mladi naj bi vplivali na celotno delo ZRVS.

V programu dela za leto 1983 so si poleg drugega zadali nalogo, poklicati več mlajših rezervnih vojaških starešin na pogovor, kjer bi v demokratičnem dialogu upoštevali interese mladih oziroma ugotovili nekatere razloge za njihovo manjše vključevanje in sodelovanje v že sprejetih akcijah ZRVS.

Nov program dela za leto 1983 obsega dejavnosti, o katerih že danes obveščamo člane ZRVS Gradišče. V marcu bo vsak obveznik dobil seminarsko nalogo, ki jo bo rešil doma in oddal do 20. aprila. Aprila bo predavanje – seminar s temo »diverzantska skupina pri izvajanju diverzije na komunikacijske objekte«. V maju bo na Kureščku orientacijsko-taktični pohod: Za KS Gradišče bo 21. maja odhod avtobusov s Trga osvoboditve ob 9. uri. Septembra bodo strelske vaje s polavtomatsko puško na 200 m itd.

Vse rezervne vojaške starešine, člane KK ZRVS Gradišče, ki so odslужili vojaški rok leta 1970 in mlajše, ki so pripravljene sodelovati v organizaciji, vabijo, naj pošljejo svoje podatke: ime in priimek, datum rojstva, stanovanje, zaposlitev, čin, rod vojske, dejavnost, ki ga zanima in ali bi jo želel voditi, časdan, v katerem ima čas za pogovor... na KS Gradišče, Rimska 24, z oznako »Za pogovor ZRVS«, do konca meseca marca 1983.

Ob koncu konference so poudarili, da bo aktivnost ZRVS letos odvisna od razpoložljivih finančnih sredstev; vse dejavnosti ni mogoče pokriti samo s člana-

M. P.

Vsi si želimo, da bi ostala Ljubljana varna podnevi in ponoči, zato pa moramo med drugim tudi krepiti in razvijati našo samozaščitno zavest.

Ravnamo dovolj samozaščitno?

Nasilje na žalost narašča tudi na območju naše občine, saj je kaznivih dejanj vse več. Lani so jih zabeležili kar 3800. Od tega je bilo največ tatvin, kar 2070, žepnih tatvin je bilo 450, vlomov 364, vlomov v avtomobile 236 in goljufij 239. Povečalo se je zlasti število vlomov v stanovanja, kleti, garaže, pri čemer se nehoti sproži tudi vprašanje, ki leti na spraševanje vesti nas občanov samih. Ali se dovolj samozaščitno obnašamo?

Po vsej verjetnosti se lahko posujemo s pepelom in priznajmo, da smo na tem področju še dokaj brezbrizni, kar vedo povedati tudi miličniki. Puščamo odprta vrata, ne zaklepamo avtomobilov, v avtomobilih imamo pravo razstavo dragocenejših predmetov in oblačil; da ne govorimo o odtujenosti, ko sosed ne pozna sosesa, ko se mimoidoči rajši umakne namesto da bi pomagal someščanu v stiski in se ob sumljivem ropotu pri sosednjih vratih rajši skrije pod »kaj me briga«, kot da bi dvignil telefonsko slušalko in poklical številko 92.

Premalo se zavedamo, da se razmere v gospodarstvu odražajo tudi v kriminaliteti. Pomanjkanje bencina in rezervnih delov je povzročilo to, da kraडेjo gorivo iz rezervoarjev in zmanjkujejo deli z avtomobilov. Tudi lov za prometnimi dovoljenji je zaradi bencinskih bonov večji kot je bil poprej, ko bonov še ni bilo.

Zanimivo je, da je ozračje ugodno tudi za razne goljufije, saj jih je bilo lani kar 90 več kot prejšnje leto. Tu gre za sposojanje denarja pod pretvezo, da se je prosilcu kaj hudega pripetilo, za preprodajanje zlatih predmetov, ki niso zlati

in kar je novo: pojavljajo se »pre-skrbovalci« praška in kave. Ti jemljejo denar vnaprej in potem izginejo.

Posebej velja opozoriti na žeparje, ki jim je Ljubljana priljubljeno »delovišče«. »Delavni« so predvsem na postajališčih, na mestnih avtobusih, zlasti pri vstopih in izstopih potnikov, potem je zanje ugodna tržnica in seveda veleblagovnice. Najnevarnejša je gneča. Če je ni, jo žeparji sami ustvarijo, ker navadno delajo po skupinah. So izredno izurjeni dolgoprstneži, ki jim je malenkost izmakniti denarnico celo iz notranjega žepa v skunjiču. Ni treba posebej govoriti, kako lahek plen so jim potem denarnice v ženskih torbica ali celo na vidnem mestu v cekarju.

Roparskih tatvin so lani našli 59, kar 39 več kot poprejšnje leto. Tudi krvnih deliktov je bilo 11 več kot minulo leto. Na našem območju se je tako zgodil en umor, štirikrat pa so poskusili nekoga umoriti. To je spet nov dokaz, kako nasilje narašča.

Kršenje javnega reda in miru je poglavje zase. Kričanje, pretepanje, pijančevanje, klateštvo in kršenje javne morale je na dnevnem redu. V letu 1982 so zabeležili 1544 takšnih prekrškov, od kršiteljev pa jih je bilo več kot 80 odstotkov vinjenih.

In kje je v Ljubljani oziroma v Centru najbolj nevarno? Največ kaznivih dejanj, kar 718, je bilo storjenih na območju krajevne skupnosti Gradišče, za njo je Josip Prašnikar, na tretjem mestu je Ajdovščina s 457 kaznivimi dejanji in na četrtem mestu je Kolodvor s 384 kaznivimi dejanji.

Zanimivosti in dobrote iz Kruševa

Ljubljansko turistično ponudbo občasno popestrijo različne kuhinje, kakršna je bila na primer pred kratkim že tradicionalna z Madžarske. Tudi makedonsko smo že okusili, ko so gostovali kuharji iz Struge in z Ohrida. Letos pa so se napovedali gostje iz Kruševa, zanimivega zgodovinskega mesta med Prilepom in Bitolo. Gostinsko podjetje »Ilinden« bo v Ljubljano poslalo svojo kuharsko ekipo, ki bo gostovala v Levu od 3. do 26. marca. Ponudili nam bodo svoje specialitete, ki posebej slovijo v Makedoniji. Znan je na primer kruševski »širdeni« in kruševski »kukuruzi«. Prvi je iz ovčjih želodcev s posebnim nadevom, drugi pa iz telečjega in ovčjega mesa, nadevan z drobovino. Makedonsko gostoljubnost bodo skušale pričarati tri mladenke v narodnih nošah, ki bodo goste že pri vratih pogostile s sladkim in jim izrekle dobrodošlico. Za nameček so obljubili še narodni ansambel, ki bo seveda »užigal« lepe makedonske narodne viže. A. A.